

PARTICIPATIE DOOR KINDEREN

Ellen Van Vooren
Kenniscentrum Kinderrechten

17 januari, dialooggroep kleuters & lagere school
kinderen, Leuven

KINDERRECHTEN

PARTICIPATIE

IDEE

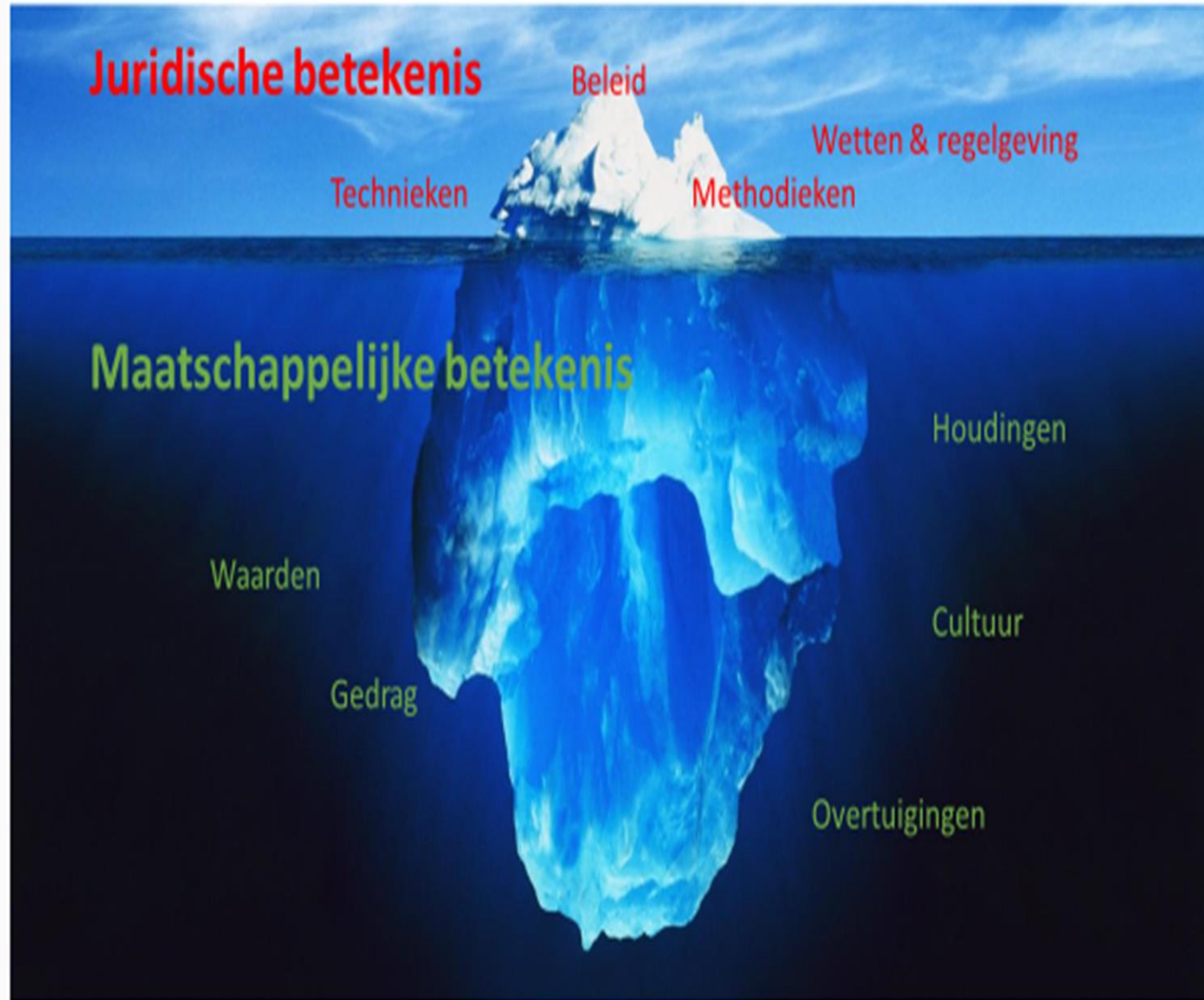
Participatie: een kinderrecht?

Kinderrechten zijn (fundamentele) normen die

- duidelijk maken dat kinderen en jongeren als **volwaardige burgers** een eigen plaats hebben in onze maatschappij
- gericht zijn op het realiseren van **sociale rechtvaardigheid en menselijke waardigheid** voor kinderen en jongeren

Juridische en maatschappelijke betekenis

Juridisch: verdragen,
wetten, regulering, beleid

Participatie: een kinderrecht?

Provisie

Protectie

Participatie

Participatie: juridische betekenis

Een recht dat verankerd zit Art. 12

Andere relevante artikelen: 2, 3, 5, 13, 14 and 19.

Algemene Commentaar (nr. 12) van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind over het recht om gehoord te worden (VN, 2009)

Slotbeschouwingen van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind

Art. 12 Kinderrechtenverdrag

*De Staten die partij zijn, verzekeren het kind dat in staat is zijn of haar eigen mening te vormen, het recht die **mening vrijelijk te uiten** in alle aangelegenheden die het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn of **haar leeftijd en rijpheid**. Hiertoe wordt het kind met name in de gelegenheid gesteld, te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht.*

Participatie volgens Algemene Commentaar (nr. 12)

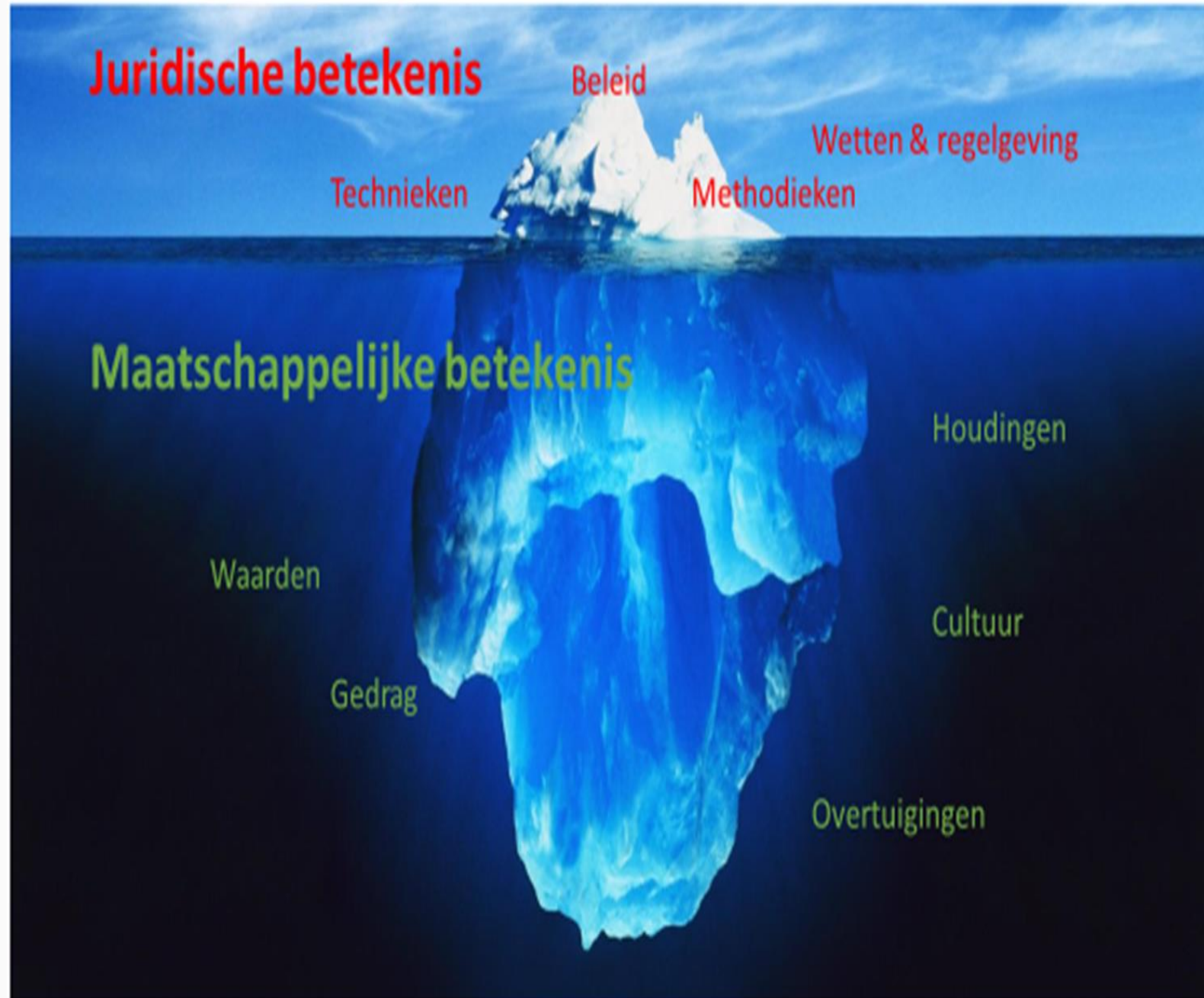
Continue proces:

- informatie-delning en dialoog tussen kinderen/jongeren en volwassenen
- gedeeld respect
- leerproces
- afweging eigen mening tegenover mening van volwassenen
- invloed op eindresultaat proces

Juridische en maatschappelijke betekenis

Juridisch: verdragen, wetten, regulering, beleid

Maatschappelijk: een relationele praktijk, hoe mensen met elkaar omgaan

Participatie: een maatschappelijke betekenis

- Een basishouding van respectvol met elkaar omgaan, elkaar serieus nemen
- Kindbeeld:
 - expliciet-impliciet
 - sociale constructie
- Machtverhoudingen:
 - relationeel gegeven
 - macht om je eigen leven vorm te geven

Kinderrechten in een context van participatie

Juridische en maatschappelijke betekenis

- Invulling van een juridisch recht om inspraak te hebben in beslissingen die je aanbelangen
- Invulling van een maatschappelijke basishouding:
 - Kinderen vertrouwen in wat ze kunnen
 - Kinderen ondersteunen in wat ze (nog) niet kunnen
 - Hefboom voor sociale verandering

Kinderrechten als startpunt voor Reflectie

12

Door vragen te stellen en deze ernstig in overweging te nemen, kan je vorm geven aan de opdracht die kinderrechten meebrengen:

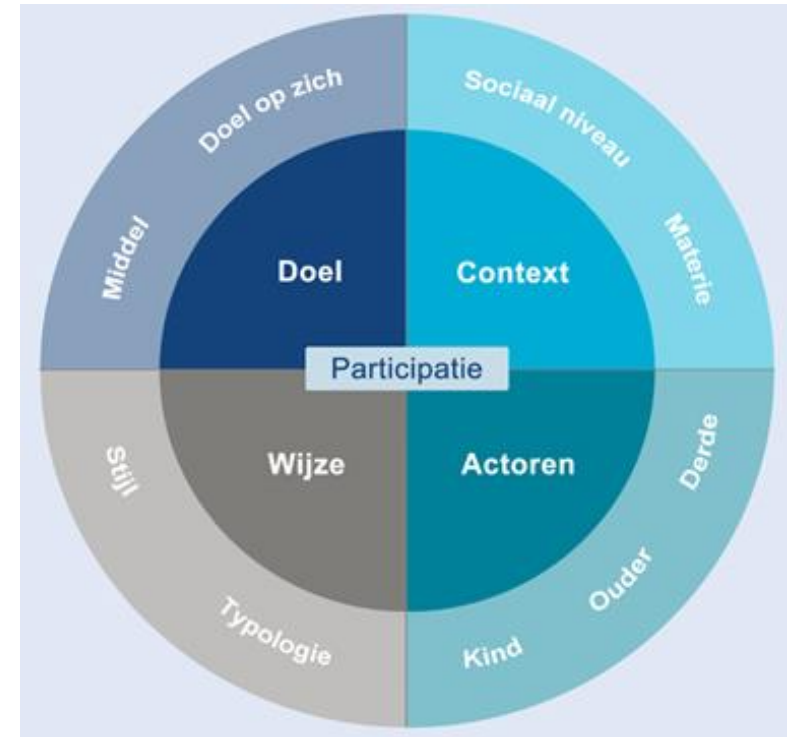
Vb:

- *Hoeveel ruimte krijgen kinderen en jongeren om fouten te maken?*
- *Moeten kinderen en jongeren in de eerste plaats beschermd worden, of moeten ze kansen krijgen om te participeren?*
- *Hoe kijken we naar kinderen en jongeren, en hoe gaan we met ze om?*
- *Welke plaats geven we kinderen en jongeren in onze samenleving?*

Begrip participatie: enkele richtvragen

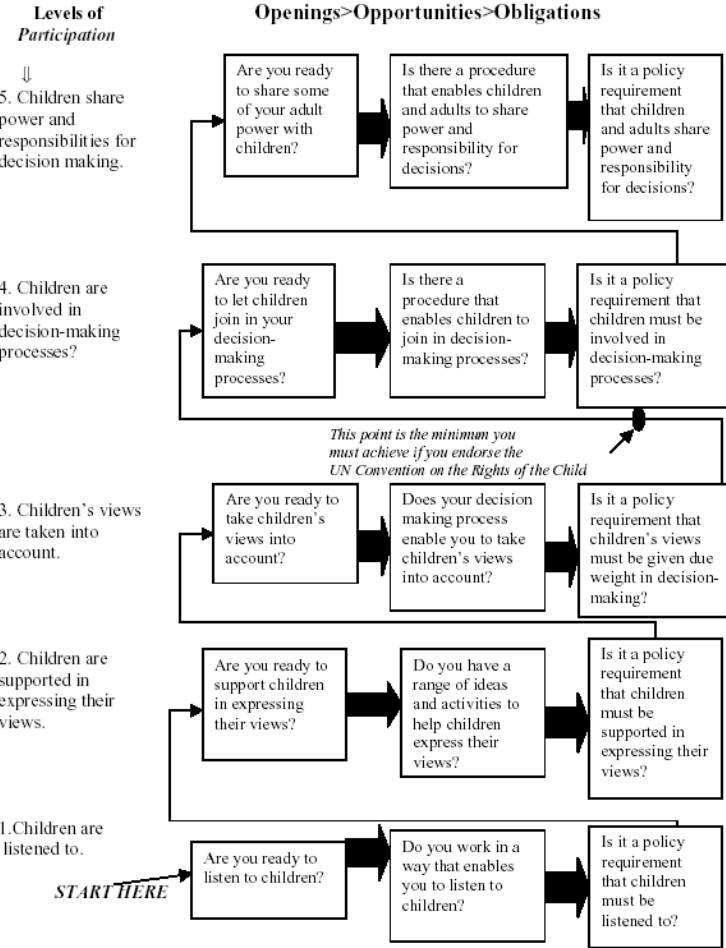
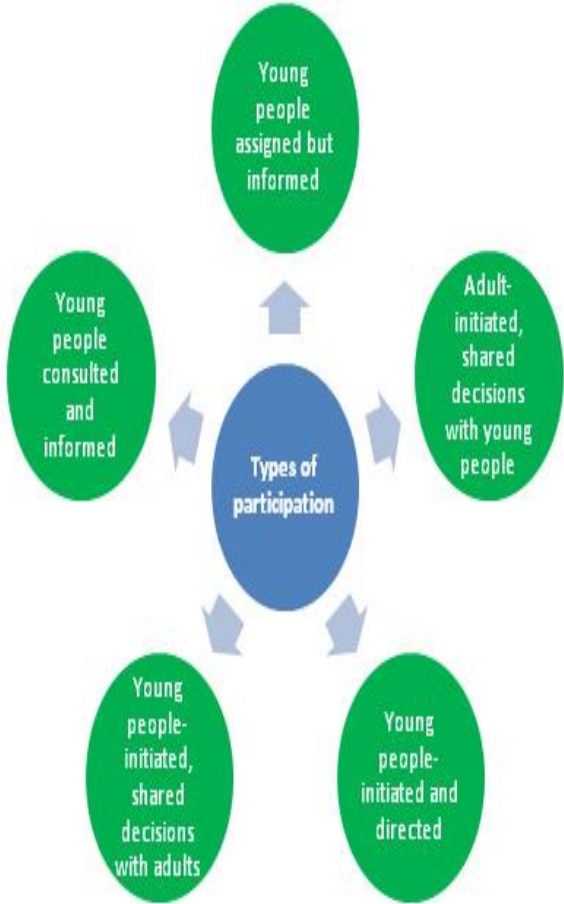
- Doel: **wat** wil ik bereiken met het betrekken van dit kind?
- Context: **welke** zijn de te nemen beslissingen waarin ik dit kind wil betrekken?
- Actoren: **wie** wil/moet ik betrekken?
- Wijze: op welke **wijze** doe ik dat het best?

(Herbots & Put, 2015)

Modellen van participatie (Hart, Treseder, Shier, Lansdown, etc.)

Participatieladder

Hoe participatie succesvol implementeren?

Voorzie ruimte (SPACE)

Faciliteer of maak het gemakkelijk voor kinderen en jongeren om hun stem te uiten (INFLUENCE)

Luister naar hun mening (AUDIENCE)

Handel naar hun mening (INFLUENCE)

Project REFLECTOR

Inzicht:

Bepaalde kinderen en jongeren vallen vaak uit de boot bij beleidsparticipatie. Dit zijn vooral jonge kinderen en jongeren en kinderen die niet via georganiseerde structuren bereikt kunnen worden.

Hoe kunnen we het geloof dat het mogelijk is om ook jonge kinderen te betrekken vergroten?

Volwassenen kunnen zich weinig tot niets herinneren van participatie in hun jonge kinderjaren.

Voorbeelden uit de eigen kindertijd gaan voornamelijk over de persoon als jongere, niet als kind, en zeker niet als jong kind.

"Als we jonge kinderen willen betrekken, moeten we iets extra doen. Dat is een barrière."

"Voor wie de taal niet beheerst, zijn dialoog en participatie niet mogelijk."

Besluit

- Open vorm
- Leer-/Groeiproces
- Staat van twijfel toestaan
- Aandacht voor verschillende perspectieven
- Continue
- Reflectie
- Dialoog

Literatuur

- Herbots, K. & Put, J. (2015) The Participation Disc. A Concept Analysis of (a) Child ('s Right to) Participation, in The International Journal of Children's Rights 23(1), 154-188.
- Tisdall, K. (2015), Children and Young People's Participation. A critical Consideration of Article 12 CRC.
- Laura, Lundy(2007)'Voice' is not enough: conceptualizing Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child, British Educational Research Journal, 33:6, 927 — 942
- UN Committee on the Rights of the Child, *General comment No. 12 (2009) on the right of the child to be heard*, CRC/C/GC/12
- Lansdown, G. (2005) The evolving capacities of the child, Innocenti Research Centre, UNICEF, Save The Children

Kinderrechtendatabank

Bestaat uit :

- Instrumenten
- Vlaamse onderzoek
- Publicaties

<http://www.kekidatabank.be/>

The screenshot shows the homepage of the Kinderrechten Databank (KEKI) website. The browser address bar displays 'www.kekidatabank.be/opac/'. The website header includes the logo 'KINDERRECHTEN DATABANK KEKI'. Below the logo, there is a 'Taalkeuze' (Language selection) dropdown menu set to 'Nederlands'. A 'Meer info?' (More info?) section contains links for 'Help - NL / EN', 'KeKi - NL / EN', and 'Links - NL / EN'. Contact information is provided as 'info@keki.be' and '+32 (0)9 243 24 70'. The main content area features a 'Zoeken' (Search) section with tabs for 'Eenvoudig zoeken' (Simple search), 'Instrumenten' (Instruments), 'Onderzoek' (Research), and 'Publicaties' (Publications). The search input field contains 'Alle databanken' and a 'Zoeken' button. Below the search section is a 'Trefwoorden' (Keywords) section with a list of categories: 'Beleid' (Policy), 'Justitie' (Justice), 'Kinderrechten (inter)nationaal' (International children's rights), 'Mensenrechten' (Human rights), 'Werk' (Work), 'Gezin' (Family), 'Kinderen in kwetsbare situaties' (Children in vulnerable situations), 'Kindertijd' (Childhood), and 'Onderwijs' (Education). Each category has a brief description of its scope.

Contact

Kenniscentrum Kinderrechten (KeKi)

HoGent Campus Schoonmeersen

Building D, Lokaal 1.023

Valentin Vaerwyckweg 1

9000 Gent – België

+32 9 243 24 70

ellen.vanvooren@keki.be

<https://www.keki.be>

<https://www.facebook.com/KeKivzw>